

havn — og formøblet her. Hvis man umiddelbart efter Bankens Sammenbrud havde taget sig sammen og havde genrejst disse Filialer med det samme, havde de sikkert levet i dette Øjeblik, og saa havde man haft Grundlaget for en Genrejsning af Andelsbanken, men nu er altsaa 2—3 Maanedere gaaet, og disse Filialer har ogsaa mistet en Del af deres Kunder. Imidlertid tror jeg, at der er større Levekraft i Filialerne paa Landet og i de mindre Provinsbyer end i de større Byer, fordi det er ude paa Landet, Andelsbevægelsens store Tilhængerskare findes, og Troen paa Andelssagen er sikkert ogsaa størst derude. Jeg kan ikke tro andet end, at der baade paa den ene og den anden Egn endnu findes virkelig Villie til at opretholde disse Filialer. Man har indvendt, at disse Filialer ikke kan faa den store Betydning for Landbruget, fordi de er ude af Stand til at finansiere Slagterierne og Mejerierne og andre store Foretagender, for ikke at tale om Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, „Jydsk Andel“ og Andels-Cementfabrikkerne, men Forholdet er det, at det magtede Andelsbanken heller ikke at gøre til Bunds, da den eksisterede. Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger har maattet søge en anden Financier, „Jydsk Andel“ har ogsaa søgt sig en anden, og Andels-Cementfabrikkerne er ogsaa nu blevet anbragt hos en anden Bank, og dette er de 3 største Andelsforetagender. Jeg tror heller ikke, at Andelsbanken, selv om det lykkedes at skaffe 10—20, maaske 30 Mill. Kr. som Kapital til Genrejsningen, vilde være i Stand til at overtage disse Virksomheder foreløbig. Derimod vil alle de Filialer, der har været oppe paa en Balance af en halv Snes Mill. Kr., jo udmærket godt kunne finansiere de lokale Slagterier og Mejerier, og derigennem vilde de straks have meget betydelige Kunder. Med det Kendskab, jeg har til Andelsbankens Forhold, vil jeg ikke slutte denne Tale uden indtrængende at lægge alle virkelige Andels-Venner paa Sinde, at det nu er i den sidste Time, hvis man vil redde Andelsbankens Filialer. De er endnu ikke uden Værdi: de har Lokaler, de har Personale, som er kendt med Bankvirksomhed og er kendt med Egnens Befolkning, og disse Filialer har Mulighed for at faa en Del af de Kunder, der er gaaet bort derfra, hvis man genrejser dem. Der ved vil man med det samme have Grundlaget for en helt ny og bedre Andelsbank end den, der er brudt sammen. Alle og enhver, der interesserer sig for det økonomiske Livs Udvikling indenfor det arbejdende

Folk her i Danmark, kan kun ønske, at dette Foretagende maa lykkes.

Rytter: Uagtet den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, som jo ogsaa — jeg havde nær sagt: desværre — er Ordfører for Udvalget, her ved anden Behandling er kommet med en Tale, som, efter hvad jeg synes, er uforenelig med en anden Behandling, vil jeg i Overensstemmelse med Formanden tillade mig at nøjes med ved anden Behandling at anbefale det Ændringsforslag, der er stillet, til Vedtagelse, idet jeg skal forbeholde mig ved tredje Behandling at komme nærmere ind paa Sagen, saaledes som en tredje Behandling berettiger til.

Hendriksen: Paa mit Partis Vegne skal jeg anbefale det af det samlede Udvalg stillede Ændringsforslag til Vedtagelse. I øvrigt skal jeg ved Sagens tredje Behandling tillade mig at fremsætte de Bemærkninger, jeg har at gøre til Lovforslaget som Helhed.

Zahle: Jeg kan varmt anbefale at vedtage Lovforslaget med det Ændringsforslag, som er stillet af hele Udvalget. Det Udvalg, som her stilles Forslag om, er det, som vi ønskede fra det radikale Venstres Side ved Slutningen af den første Del af indeværende Rigsdagssamling; hvis man havde fulgt os, var Lovforslaget blevet vedtaget den Gang med en saadan Ændring, og saa havde vi helt kunnet spare at komme sammen nu. Det havde været nemmere for Rigsdagen og ogsaa for dem, der skal gøre Genrejningsarbejdet, idet de jo ikke kunde naa noget i de Dage, som blev levet dem indtil nu. Men havde vi end hellere set det vedtaget den Gang, kan vi naturligvis ogsaa glæde os over, at det bliver vedtaget nu. Nu skal der saa anstilles en Undersøgelse, og jeg haaber, at denne Undersøgelse maa blive alsidig og objektiv. En saadan Undersøgelse, som bringer Klarhed over alle de Forhold, som har foranlediget denne Banks Sammenbrud, vil være til den allerstørste Nytte for hele Andelsbevægelsen i Fremtiden. Der er ganske sikkert i hele denne store økonomiske Organisation, som vor Andelsbevægelse paa en Maade udgør som et samlet Hele, mange Forhold, som er vokset ret vildt op under den stærke Vækst, Andelsbevægelsen har haft, og det vil være til den største Nytte, at man her kan faa Klarhed over de begaaede Fejl og rette i Fremtiden de Fejl, som man maatte faa